

Europa Nostra ocenila slovenský projekt

Ani nie 15 mesiacov od udelenia Fordovej ceny za projekt **Záchrana lesnej železnice v Čiernom Balogu mladými ľuďmi** získal Strom života zaň ďalšie morálne ohodnotenie – diplom európskej mimovládnej organizácie Europa Nostra. 28. apríla 1996 osobne odovzdal diplom a nástennú plaketu priamo v Čiernom Balogu generálny sekretár tejto organizácie pán Lester Borley.

Čiernohronská železnica (ČŽŽ) pôvodne slúžila na transport dreva z hôr na pílu v Podbrezovej i na dopravu robotníkov do práce v Podbrezovej a v Hronci. Takto slúžila až do r. 1982, keď sa rozhodlo o jej likvidácii. Realizáciou prvého tábora Stromu života v Čiernom Balogu r. 1983 sa začalo neuveriteľné úsilie a niekoľkoročné snaženie, ktoré sa transformovalo do projektu záchranu tejto technickej pamiatky. Dodnes tu takmer 5000 dobrovoľníkov odpracovalo viac ako 170 000 pracovných hodín. V r. 1992 Čiernohronskú železniciu opäť oficiálne otvorili. V súčasnosti je opravených 12 km trate, dve parné a 7 dieselových lokomotív, niekoľko vozňov a staničných budov. Návštevníkom sa ponúka v letnej sezóne pravidelná premávka vlakom, v ostatnej časti roka na objednávku. Asi 50 000 návštevníkov ČŽŽ v priebehu jedného roka hovorí samo o atraktivnosti tejto lokality. Práce na spojznení ďalších kilometrov však pokračujú naďalej.

Europa Nostra

Organizácia Europa Nostra vznikla r. 1963, r. 1991 sa zlúčila s podobne orientovaným Medzinárodným inštitútom pre hrady (IBI)

existujúcim už od r. 1949. Svoje ciele napĺňa ovplyvňovaním verejnej mienky, vládnych i mimovládnych inštitúcií na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni – lobbíngom. Vydáva rezolúcie, publikácie, organizuje tematické konferencie, dni otvorených dverí pre verejnosť, diskusné a tvorivé dielne, študijné cesty, špeciálne zamerané kampane, vedecké štúdie a samozrejme udeľuje ceny, medaily a diplomy za úspešne realizované projekty.

Cieľom organizácie Europa Nostra je morálna podpora aktivít a projektov zameraných na:

- ochranu a rozširovanie európskeho architektonického a prírodného dedičstva,
- zavádzanie vysokých štandardov v architektúre, mestskom a krajinom plánovaní,
- všeobecné zlepšenie životného prostredia v Európe.

Symbol organizácie tvorí sedem prvkov reprezentujúcich rôzne časti kultúrneho a prírodného dedičstva Európy: hora, rieka, strom, kaštieľ, kostol, hrad a rad domov.

V tejto organizácii je viac ako 300 kolektívnych a pridružených členov a asi 700 individuálnych, najmä starších vážených občanov európskeho kontinentu, ktorí svojou autoritou zvyšujú jej prestíž. Europa Nostra pôsobí ako nezávislý poradca v Rade Európy a je jedným zo zakladajúcich členov "European Heritage Group" pozostávajúcej z najvýznamnejších celoeurópskych mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa kultúrnym a prírodným dedičstvom s cieľom udržiavania pravidelného dialógu s európskymi inštitúciami. Europa Nostra/IBI je financovaná príspevkami členov,

dotáciami z komerčných a neziskových organizácií, súkromnými osobami a grantmi z Európskej únie a iných európskych organizácií.

O cenu Europa Nostra sa r. 1995 uchádzalo 165 projektov, udelili 6 medailí a 30 diplomov. Najviac cien (7) za minulý rok získala Veľká Británia. Za povšimnutie stojí, že so zmenou spoločenských podmienok po r. 1989 sa činnosť organizácie (i udeľovanie cien) rozšírila aj do stredoeurópskeho regiónu. V minulých rokoch získalo toto prestížne ocenenie i niekoľko projektov úspešnej záchranu objektov kultúrneho dedičstva u nás (napr. kaštieľ v Betliari, skalné obydlie v Brhlovciach, gotický kostolík v Tvrdošíne). Sponzorom ceny Europa Nostra je už desiaty rok nadácia American Express, známa svojimi aktivitami v podporovaní projektov európskeho kultúrneho dedičstva a turizmu.

Martin Kováč

